



# Statens landbruksforvaltning

Norwegian Agricultural Authority

Fylkesmennene

Postadresse: Postboks 8140 Dep.

NO-0033 Oslo, Norway

Besøksadresse: Stortingsgt. 28

Telefon: +47 24 13 10 00

Telefaks: +47 24 13 10 05

E-post: [postmottak@slf.dep.no](mailto:postmottak@slf.dep.no)

Internett: [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no)

Vår dato: 19.12.2012

Vår referanse: 201223311

Deres dato:

Org.nr: NO 981 544 315 MVA

Bankkonto: 7694 05 02280

Deres referanse:

- Vedlegg:
1. Oversikt over oppgaver i Statens landbruksforvaltning som forvaltes gjennom fylkesmann og kommune
  2. Fylkeskvoter 2013

Kopi til: Landbruks- og matdepartementet  
Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet  
Riksrevisjonen

## Fullmaktsbrev 2013 - forvaltningen av landbrukspolitiske virkemidler

### 1. Innledning

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har delegert ansvaret for forvaltningen av sentrale landbrukspolitiske virkemidler til Statens landbruksforvaltning (SLF). For en rekke av disse virkemidlene er sentrale oppgaver delegert videre til fylkesmannen og kommunen. SLF har derfor sammen med fylkesmennene og kommunene ansvaret for å sette i verk viktige deler av den nasjonale landbrukspolitikken. SLF ønsker å styrke samhandlingen med fylkesmennene framover, bl.a. gjennom gjensidig kompetanseutvikling, involvering i utredningsarbeid, samhandling om digitale tjenester og forvaltningskontroller. Vi ber også om tilbakemeldinger på behov for ytterligere informasjon, utdypinger og klargjøringer knyttet til dette fullmaktsbrevet.

SLF vil innledningsvis understreke behovet for at miljøvirkemidlene som forvaltes av fylkesmennene ses i sammenheng. Tiltak med best mulig miljøeffekt, som kan dokumenteres og som har god lokal forankring skal gis prioritet.

Vedlegg 1 til dette brevet inneholder en oppdatert oversikt over arbeidsoppgaver i SLF som forvaltes gjennom fylkesmannen og kommunen. Det vises også til samlet beskrivelse av fylkesmennenes oppgaveportefølje i embetsoppdraget, hvor disse oppgavene inngår. På samme måten som embetsoppdraget følger SLFs fullmaktsbrev for 2013 inndelingen av de landbrukspolitiske målene i Meld. St.9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken.

Dette brevet må ses i sammenheng med tildelingsbrevet fra Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet med strategiske styringssignaler for 2013 og budsjett-tildeling på statsbudsjettets kap 1510, samt fullmaktsbrev fra LMD om tildeling av departementets fagmidler for 2013.

Foreløpig oversikt over møter/samlinger mellom fylkesmennene og SLF er innarbeidet i møteoversikten som følger LMDs fullmaktsbrev.

Brevet legges ut på FM-nett, under Fagdep/direktorat/Landbruk og mat.

## **2. Fordeling av oppgaver og midler for 2013**

### **Generelle forutsetninger**

De økonomiske rammer og retningslinjer for virkemidler og ordninger er gitt med grunnlag i Prop. 1S (2012-2013), Prop. 122S (2011-2012) ”Jordbruksoppkjøret 2012 – endringer i statsbudsjettet for 2012 m.m.”, Meld. St.9 (2011-2012) Landbruks- og matpolitikken, og Stortingets behandling av disse, samt LMDs foreløpige tildelingsbrev for 2013 til SLF av 6.12.2012.

Det tas forbehold om eventuelle endringer som følge av LMDs endelige tildelingsbrev til SLF.

### **Innspill til jordbruksoppkjøret**

I forkant av de årlige jordbruksoppkjørene utarbeider SLF en vurdering om bl.a. målretting og forbedringer av de økonomiske virkemidlene over jordbruksavtalen. Det vil bli sendt et eget brev til embetene høsten 2013, med anmodning om innspill for tema som fylkesmennene ser som viktig. Generelt ser vi det som ønskelig med vurderinger/forslag knyttet til målretting, forenkling, sidevirkninger og utfordringer med kontroll.

### **Økonomistyring**

SLF delegerer gjennom dette fullmaktsbrevet tilskuddsforvaltnings- og budsjett disponeringsmyndighet for visse statlige tilskudsbevilgninger innenfor LMDs område og innen de økonomiske rammer som er gitt for de respektive tilskudsordninger, jf vedlegg 2. Det tas forbehold om eventuelle endringer i tildelingen som følger av endringer i budsjettet for 2013.

Det er ikke anledning til å overføre midler mellom forskriftstyper og årsrammer for ulike ordninger. Dersom fylkesmannen har et særskilt behov for å overføre midler, må det innhentes tillatelse til dette fra SLF på forhånd.

SLF ber embetene om å påse at rammene ikke overskrides, og at tilsagn, utbetalte, inndratte og tilbakebetalte midler er registrert korrekt. SLF ber om at fylkesmannen ser på om arbeidsfrister er oversatt, og å følge opp frister som er gått ut. Registreringene i Saturn skal gjennomgå minst to ganger i året. Den første gjennomgangen med eventuelle rettelser skal være avsluttet innen 1.6., den andre innen 1.12. SLF vil kontrollere fagsystemet innen den 15. i samme måned og gi tilbakemelding til FM på gjennomgangen dersom SLF oppdager feilregistreringer.

Forbruksprognosene per 1.12.2013 (jf pkt. 3) skal vise samlet budsjett for bevilgningsramme iht. fullmaktsbrevet fra SLF, forventet sum innvilgninger, ubrukte midler og antatt udisponerte midler pr. 31.12. Dersom fylkesmannen har behov for å overføre midler mellom forskriftstyper og årsrammer 2013/2014, kan det søkes om dette i forbindelse med rapportering av forbruksprognoser.

Fylkesmennene bruker de saksbehandlingssystemer som er stilt til rådighet for forvaltningen. Saturn skal benyttes ved utbetalinger av tilskudd. Dette gjelder ikke ved sentral utbetaling av

produksjonstilskudd og avløsertilskudd; ved utbetaling av erstatningsordningene benyttes ELF og ved utbetaling av skogsordningene benyttes ØKS.

### **Saksbehandling og forvaltningspraksis**

SLF legger til grunn at regelverk og veiledning for de enkelte landbrukspolitiske virkemidlene følges opp på en hensiktsmessig måte i embetene, hvor fylkesmannen må utøve et selvstendig skjønn. I tillegg vil SLF understreke at hensynet til rettssikkerheten i forvaltningslovens saksbehandlingsregler følges og at forbudet mot usaklig forskjellsbehandling overholdes. Sentrale punkter i denne sammenheng vil være at det i vedtak er gitt henvisning til riktig hjemmel, at begrunnelsesplikten er oppfylt og at det er opplyst om klageadgang. Endring av vedtak ved omgjøring etter forvaltningslovens § 35 må forhåndsvarsles. Et slikt varsel skal ikke inneholde konklusjonene.

### **IKT**

Arbeidet med ny fagsystemløsning for regionale miljøprogram (RMP) vil være en sentral IT-aktivitet for SLF og fylkesmennene i 2013, hvor det nye fagsystemet på området vil bli tatt i bruk sammen med ny Altinn-løsning for digital kommunikasjon med søkerne.

Vi ber embetene være spesielt oppmerksomme på sikkerhet og brukeradministrasjon for fagsystemene, og at rutiner for endring/sletting av rettigheter for saksbehandlere når disse slutter eller får endrede arbeidsoppgaver blir fulgt opp. Dette gjelder både for saksbehandlere hos fylkesmannen og saksbehandlere i kommunene. Vi anbefaler regelmessige periodiske gjennomganger av tilganger, og ber om at det minimum årlig blir foretatt en gjennomgang av brukertilgangene.

## **Resultatområde 21 Matsikkerhet**

### Økologisk landbruk

Det er avsatt 44,0 mill. kr til utviklingstiltak innen økologisk jordbruk, hvorav 7,0 mill. kr til fylkesmennene for oppfølging av tiltak i regionale handlingsplaner. Fylkesvis fordeling av midlene skjer for 2013 gjennom SLFs fullmaktsbrev, se vedlegg 2. I fordelingen er det lagt vekt på samsvar mellom søknad, rapportering og regional handlingsplan, samt regionale initiativ som har potensial både for økt produksjon og marked, med vekt på sistnevnte. Midlene skal ses i sammenheng med det generelle næringsutviklingsarbeidet og de regionale BU-midlene. Midlene må lyses ut, men deler av midlene kan brukes til initierende og koordinerende aktiviteter i regi av Fylkesmannen.

Økologiske foregangsfylker, med 5 prosjekter som omfatter 9 fylker, vil videreføres i 2013 på om lag samme nivå som i inneværende år. Forvaltningen av midlene til økologiske foregangsfylker vil bli omtalt i egne brev fra SLF til de aktuelle embeter. I 2013 skal det gjennomføres en større markedskampanje i regi av Matmerk. Kampanjen er bredt forankret hos markedsaktører og organisasjoner. SLF forutsetter at fylkesvise tiltak og satsinger også bidrar til å støtte opp under denne kampanjen. De som ønsker mer informasjon om denne satsingen kan kontakte Matmerk.

Evalueringen av tilskuddene innen økologisk landbruk (jf rapport av 19.11.2012) viser bl.a. at utviklingstiltakene har styrket tilbud og etterspørsel gjennom reduksjon av flaskehalser i hele verdikjeden og at produksjonstilskuddene i stor grad har vært utløsende for at jordbruksforetak legger om til økologisk produksjon. I rapporten er det også gitt noen

anbefalinger for økt målretting og mer effektiv forvaltning av midlene. Forslag om større endringer og omprioriteringer for både regionale og sentrale satsinger må vurderes i forbindelse med jordbruksoppkjøret. SLF vil legge vekt på å ha kontakt med fylkesmennene i videre oppfølgingsarbeid knyttet til evalueringen.

## **Resultatområde 22 Landbruk over hele landet**

### Husdyrkonsesjon

Rundskriv 34/2011 inneholder kommentarer til lov og forskrift som regulerer svine- og fjørfeproduksjonen.

Fylkesmennene er førsteinstans i husdyrkonsesjonssaker og skal også kontrollere om husdyrkonsesjonsregelverket overholdes. SLF vil gjøre opplysninger som er relevante for kontrollen tilgjengelig i Landbruksforvaltningens informasjonsbase (LIB). Når relevante opplysninger fra 2012 er tilgjengelige i LIB, vil SLF sende ut et eget rundskriv om kontroll knyttet til dette saksområdet.

SLF vil også benytte FM-nett for å formidle informasjon som kan være til hjelp i fylkesmannen sin saksbehandling. Det vil også bli avholdt samling for fylkesmennene på området.

### Juridiske virkemidler – eiendom og bosetting

Fylkesmannen skal bl.a. ivareta rettssikkerhet for den enkelte, og arbeide for at lokal praktisering av lovreglene kan bidra til å nå nasjonale mål. Fylkesmannen skal for det første gjennom dialog med kommunen medvirke til at kommunen blir bevisst sitt ansvar for at egen praksis på lovområdet skal bidra til å nå nasjonale mål. Fylkesmannen skal videre følge med på kommunens praksis på lovområdet, spesielt når det gjelder omdisponering og deling etter jordloven, priskontroll og boplikt i konsesjonssaker og saker som gjelder driveplikt. Fylkesmannen må også vurdere behovet for å ta i bruk kontrollhjemmelen i jordlovens § 3, for å kunne følge utvalgte kommuners praksis mer systematisk.

Det er et kontinuerlig behov for opplærings- og informasjonstiltak overfor kommunene på dette området. SLF vil bistå fylkesmennene med erfaringsformidling, deltakelse på regionale samlinger og faglig dialog på tvers av fylkene, bl.a. gjennom nettverkssamlinger for de som arbeider med disse sakene. Det forutsettes også at fylkesmannen selv gjennomfører selvstendige opplærings- og informasjonstiltak overfor sine kommuner på områder fylkesmannen ser behov for dette.

### Jordfondet

Statens landbruksforvaltning vil ta kontakt med de embeter som fremdeles har usolgte eiendommer og/eller uavsluttede kontoer i fondet.

### Produksjonstilskudd og avløsertilskudd ferie og fritid

Fylkesmannen må vektlegge oppfølging og veiledning av kommunene om regelverket for produksjonstilskudd og avløsertilskudd ved ferie og fritid, og saksbehandlingsrutinene knyttet til dette, som er nærmere omtalt i egne rundskriv. Dersom fylkesmennene sender ut egne rundskriv eller brev som omhandler regelverket til kommunene, ber SLF om å få oversendt kopi av disse. Fylkesmannen har videre en veilednings- og oppfølgingsrolle ovenfor kommunene knyttet til webtjenestene Wespa og Landbruksregisteret for å sikre en

god saksbehandling i kommunene. Målet for andelen søknader om produksjonstilskudd som blir levert elektronisk er 50 prosent for 2013.

Forskrifter, veiledninger og rundskriv i tilknytning til søknadsomgangen i januar og august gir en detaljert beskrivelse av saksbehandlingsrutiner og gjeldende regelverk inkl. aktuelle endringer som følge av jordbruksoppgjøret. Det vises også til omtalen av kontrolltiltak samt kravene til saksbehandling og forvaltningspraksis.

#### Arealopplysninger og ajourhold av kart

SLF ser det som viktig at rutinene som er etablert gjennom Norsk institutt for skog og landskap (Skog og landskap) knyttet til vedlikehold av markslagskart (AR5) følges opp. SLF viser også til rundskriv 27/2012 der informasjon om kart- og arealopplysninger omtales. Fylkesmennene må i samarbeid med Skog og landskap planlegge kurs for kommunene.

Fylkesmennene må ha god innsikt i gårdskartprosessen, og følge opp kommunenes kvalitetssikring for å få korrekte arealopplysninger i landbruksregisteret. Embetene må også fortsette med å følge opp kommunenes ajourhold av kartene etter at gårdskartprosessen er ferdig. Fylkesmannen må videre, sammen med kommunene, vurdere når det er aktuelt å gjennomføre et nytt periodisk ajourhold. Periodisk ajourhold skal gjennomføres minst hvert 4.-7. år.

#### Velferdsordningene i landbruket

Innenfor tilskudd til avløsning ved sykdom blir det fra 1. januar 2013 mulig å ta gradert uttak av foreldrepenger. For mer informasjon vises det til nytt rundskriv gjeldende for 2013.

Den fylkesvise fordeling av midler til landbruksvikarvirksomhet 2013 framgår av vedlegg 2. Avløserlagene skal rapportere om virksomheten i 2012 til fylkesmannen innen 27. januar 2013. Fylkesmannen skal rapportere videre til SLF innen 3. februar 2013. Rapportering av endelig regnskapstall for 2012 skal sendes SLF innen 15. juni 2013.

Ved krav om tilbakebetaling innenfor tidligpensjonsordningen arbeider SLF med avklaring med Skattetaten om hvorvidt for mye utbetalt pensjon skal kreves tilbake brutto eller netto. SLF kommer med nærmere informasjon om dette i eget brev så fort avklaring har funnet sted.

#### Erstatningsordningene i landbruket

Ny modell for erstatningsberegning av salgsproduksjoner knyttet til avlingssvikt er iverksatt. Det er startet en prosess for å forbedre grovfôrmodellen. SLF ønsker innspill fra embetene til konkrete problemstillinger underveis i arbeidet. Fylkesmannen må fortsatt i 2013 vektlegge informasjon og veiledning i bruk av ELF til kommuner og søkere, slik at andelen elektroniske søknader fortsetter å øke i 2013.

I år med avlingssvikt utover normalt nivå, skal fylkesmannen prognosere erstatningsomfanget til SLF. Vi understreker behovet for nøkterne og realistiske prognoser.

SLF vil i 2013 utvikle og tydeliggjøre regelverket og forvaltningen knyttet til offentlig pålegg i plante- og husdyrproduksjon. SLF vil invitere embetene til å bidra i dette arbeidet.

### Kommunal veterinærtjeneste

Kommunene har ansvaret for tilfredsstillende tilgang til tjenester fra dyrehelsepersonell. Tilskuddet blir fordelt mellom vaktgodtgjørelse, stimuleringstiltak og administrasjonsutgifter. SLF vil sende ut rundskriv som nærmere angir tildeling og utbetaling av tilskudd 2013.

### Kontroll

Fylkesmannen har det regionale forvaltningsansvaret for at økonomiske og juridiske virkemidler i landbruket håndteres i samsvar med gjeldende regelverk. Kontrolltiltakene fylkesmannen gjennomfører skal være tilpasset krav i økonomiregelverket, aktuelle lover og forskrifter, være risikobaserte og derved også endres i takt med endrede forutsetninger i regelverk, forvaltning og næringen.

En solid forvaltning med tilhørende kontroll er nødvendig for å sikre legitimiteten til politikken og virkemidlene, samt opprettholde tilliten til forvaltningen. Den interne kontrollen hos fylkesmannen skal bidra til en kvalitativ god og effektiv forvaltning, og til å redusere risikoen for feil. Det er derfor viktig at tilfredsstillende rutiner utarbeides og vedlikeholdes, jf bl.a. Reglement for økonomistyring i staten § 14 og Bestemmelsene om økonomistyring i staten pkt. 6.3.8 *Oppfølging og kontroll* (forvaltning av tilskuddsordninger).

Fylkesmannen må følge opp saker hvor det foreligger mistanke om misligheter eller økonomisk kriminalitet. Rutiner som sikrer at slike saker forebygges og avdekkes må være etablert.

Fylkesmannens forvaltningskontroller på landbruksområdet er viktige for å få kommunene til å utføre sin forvaltning på en god måte. Forvaltningskontrollene skal fortsette i samme omfang som tidligere år. Generelt bør det ikke gå lengre tid enn sju år mellom hver gang det gjennomføres forvaltningskontroll i en kommune. Det bør årlig gjennomføres risikobasert forvaltningskontroll hos 20 % av kommunene. Det vises til rundskriv 3/12 som beskriver hvordan disse kontrollene skal gjennomføres.

Planlagte kontroller for 2013 skal fremgå av Risikobasert kontrollplan. Kopi av planen sendes SLF innen 1.4.2013. Kontrollplanen utarbeides på grunnlag av erfaringene fra tidligere år, risikovurderinger og tilgjengelig informasjon. Det må tas høyde for at nye saker kan komme til i løpet av året. Avvik eller omprioriteringer fra planen redegjøres for i den årlige rapporteringen.

Fylkesmannen har veiledningsansvar og må bidra til at kommunene styrker sin kontrollfaglige kompetanse og sikre at kommunene får innsikt i fylkesmannens kontrollerfaringer.

Kontrolltiltakene skal omtales særskilt i embedenes årsrapporter, se hjelpeskjema som er innarbeidet i embetsoppdraget. Skjemaet er også tilgjengelig på [www.fm-nett.no](http://www.fm-nett.no), landbruk og mat sine sider om kontroll.

### Oppfølging av avvik

Avvik som avdekkes må følges opp med relevante reaksjoner. Der det er gitt feilopplysninger skal avkorting vurderes. I saker hvor det avdekkes feil, og tilskudd kreves tilbake eller avkortes, må det også vurderes om det skal sendes politianmeldelse. SLFs egne retningslinjer er sendt fylkesmennene og ligger tilgjengelig på FM-nett.

## **Resultatområde 23 Økt verdiskaping**

### Skogbruk

Fylkesmannen skal for sitt fylke framstille revidert regnskap for avsetning og bruk av skogfondsmidlene og rentene av fondet. Regnskapet skal være ferdigstilt innen 1. februar 2013. Når revisorbekreftet regnskap foreligger, skal kopi av dette sendes SLF.

Tilskudd til uttak av skogsråstoff til flisproduksjon videreføres i 2013, med en bevilgning på 29 mill. kr fra en sentral ramme og med fylkesmannen som vedtaksmyndighet. Det skal trekkes skogfond av skogsflisomsetningen

Det er avsatt en sentral ramme på 2,286 mill. kr som støtte til infrastrukturtiltak og andre verdiskapingstiltak i skogbruket, slik som tømmerterminaler og utbygging av kaistrukturen. Av dette skal kr 300 000 benyttes til utvikling av en egenskapsdatabase for skogsveier. Det er videre avsatt 2 mill. kr til å styrke veiledning rettet mot små og mellomstore skogeiere.

SLF vil forvalte disse midlene sentralt. For veiledningsmidlene vil det med bakgrunn i erfaringer med tildelingen i 2012 bli utarbeidet regelverk i samarbeid med næringsorganisasjonene.

Det er avsatt 10 mill. kr som tildeles de fylkene som inngår i prosjekt "Kystskogbruket". Fylkesvis fordeling framgår av vedlegg 2. Midlene skal, som tidligere, prioriteres for tiltak som kommer fram i fellesprosjektet og infrastrukturtiltak, samt tiltak som rettes mot økt kompetanse og motivasjon for økt aktivitet og et bærekraftig skogbruk.

### Kvoteordningen for melk

SLF er førsteinstans for saker om melkekvoter. Etter at ny kvoteforskrift trådte i kraft 1. januar 2012, har melkeprodusenter, kommuner, fylkesmenn og meierier fått tilsendt skriftlig informasjon om forskriften. På våre nettsider [www.slf.dep.no](http://www.slf.dep.no) er det lagt ut fakta om forskriften, søknadsfrister og søknadsskjema.

Der fylkesmann/kommune fatter vedtak om driftsfellesskap mellom melkeprodusenter er det viktig å orientere SLF om vedtaket.

## **Resultatområde 24 Bærekraftig landbruk**

### Miljøprogram og miljøplan

Fylkesmennene skal oppdatere miljøprioriteringene og iverksette regionale miljøprogram (RMP) for perioden 2013-2016, i samsvar med retningslinjene i Nasjonalt miljøprogram og jordbruksoppgjøret 2012. SLF tar sikte på en rask gjennomgang og tilbakemelding, etter hvert som regionale program mottas. Egen meny for tilskuddsordningene i RMP er et sentralt element for neste programperiode. Vi understreker behovet for at fylkesmennene finner egnede løsninger for ulike tiltak og nødvendige differensieringer innenfor rammen av gjeldende meny. Det legges opp til at godkjenningen av beitelag fra 2013 vil gjøres av kommunen. Denne endringen gjøres for å klargjøre roller og rutiner ved innføring av ny elektronisk søknadsløsning.

Vi viser også til arbeidet med nytt elektronisk søknads- og saksbehandlingssystem (eStil), som etter planen vil settes i drift i månedsskiftet mai – juni 2013. Før den tid er det lagt opp til omfattende forberedelse og utprøving bl.a. i embetene og i kommunene. Målrettet informasjon til jordbruksforetakene og god kommunikasjon med kommunene er avgjørende for en vellykket implementering av eStil til første søknadsomgang i 2013. Fylkesmennene er ansvarlig for veiledning og opplæring overfor disse målgruppene. SLF vil imidlertid ha et særskilt ansvar i første gjennomføringsår for eStil, og bistår gjerne ved behov.

Vi vil i løpet av januar sende fylkene en framdriftsplan med milepæler for implementering av eStil. Basert på den vil vi be fylkesmennene lage en tidsplan for opplæring for eStil i eget fylke, hvor behov for bistand fra SLF framkommer.

Som omtalt i Nasjonalt miljøprogram skal Miljøplan trinn 1 være et grunnvilkår for RMP-tilskudd. Kravet til miljøplan bør vektlegges i informasjonen til brukerne, og fylkesmennene må følge opp i kontrollarbeidet. Erfaringer med Miljøplan vil bli gjennomgått i 2013, inkl. en ekstern undersøkelse. SLF tar sikte på å legge fram forslag om framtidig løsning til jordbruksoppgjøret 2014.

#### Klima- og miljøprogram

Samlet er det bevilget 18 mill. kr til klima- og miljøprogram for 2013. Programmet er en sammenslåing av informasjons- og utviklingsmidler og klimaprogrammet. Tema som faller inn under programmet er klimagassutslipp og karbonbinding, forurensning til vann, jord og luft, naturmangfold og kulturminner i kulturlandskapet samt klimatilpasning. I budsjettmøte med avtalepartene 10.12.2012 er det bestemt at 6,0 mill. kr skal gå til fylkesvise tiltak. Fylkesvis fordeling av disse midlene framgår av vedlegg 2. Informasjon og forutsetninger for bruken av særskilte midler til Østfold og Oslo og Akershus vil bli formidlet i egne brev.

Midlene skal nyttes til utviklingstiltak på miljø og klimaområdet, og fordeles gjennom offentlig utlysning. Ved utlysning skal det enkelte fylket angi behov og prioriteringer for tildeling. Det skal legges vekt på at midlene nyttes til praktiske og næringsrettede prosjekter. Retningslinjer skal utarbeides, basert på retningslinjene for de sentrale midlene. Disse retningslinjene kan finnes på våre nettsider.

#### Oppfølging av vannforskriften

Planprogram for nye regionale vannforvaltningsplaner (2016-2021) er nå vedtatt, og dokument om vesentlige vannforvaltningsspørsmål i hver vannregion er til avsluttende høring. Samtidig pågår tiltaksgjennomføringen iht godkjente planer for 1. planperiode 2010-2015. Tiltak innenfor RMP vil være et viktig virkemiddel i gjennomføringen av godkjente planer.

Karakterisering og risikovurdering av alle vannforekomster gjennom systemet Vann-nett, med rapportering til ESA, er en viktig aktivitet i 2013. SLF har erfart at det er stor usikkerhet omkring datagrunnlaget for dette arbeidet. SLF ber derfor fylkesmennene sørge for en kvalitetssikring av påvirkningsdata/karakteriseringsdata som framkommer gjennom Vann-nett. Bruk av kompetansen fra både miljøfaglig og landbruksfaglig ansvarlige regionalt/lokalt anses nødvendig i denne sammenheng.

#### Tilskudd til investeringstiltak i beiteområder

Samlet ramme er 11,0 mill. kr. Fylkesvis fordeling framgår av vedlegg 2.



Ny forskrift er til sluttbehandling i LMD. Et flertall av fylkesmennene avga høringsuttalelse og innspillene har gitt grunnlag for justeringer på flere punkter. Ny forskrift forventes å tre i kraft tidlig i 2013.

Det nasjonale beiteprosjektet avsluttes formelt ved årsskiftet. Utprøving av elektronisk overvåkingsutstyr for beitedyr har vært et hovedtema i prosjektet. I tillegg til investeringsstøtte til tradisjonelle fellestiltak, kan det innenfor ordningen brukes midler til innkjøp av elektronisk overvåkingsutstyr. I rovdyrutsatte områder ses dette i sammenheng med bruk av tilskuddsmidler til forebyggende tiltak over Miljøverndepartementets budsjett.

Innenfor nasjonalt beiteprosjekt er det også gjort verdifulle erfaringer med tiltak knyttet til organisering og konfliktløsning på beite. Foruten faste installasjoner på beite som kan være nødvendige i slike sammenhenger, kan fylkesmannen også prioritere investeringsmidler til planleggings- og tilretteleggingsprosjekter for mest mulig effektiv og konfliktfri bruk av beiteområdene. Det vil bli avholdt en sluttkonferanse for det nasjonale beiteprosjektet våren 2013.

#### Jordvern og arealforvaltning

Et strengt jordvern skal fortsatt legges til grunn i arealdisponeringen i forbindelse med arealplanlegging, og behandling av enkeltsaker. Det er et mål å avgrense årlig omdisponering av dyrket mark til under 6000 dekar per år. Fylkesmannen skal medvirke til dialog og tydelig faglig veiledning overfor kommunen tidlig i planprosessene etter plan- og bygningsloven, slik at de nasjonale målene om jordvern og kulturlandskap kan nås.

Fylkesmannen skal vurdere å fremme innsigelse til plansaker, og å påklage dispensasjoner i enkeltsaker, når disse bryter med nasjonale mål. I denne sammenhengen må fylkesmannen være påpasselig med å kreve utredet alternativer til bruk av dyrket mark i planprosessene, og om nødvendig fremme innsigelse når dette ikke er gjort. Fylkesmannen må videre påse at konsekvensene for landbruk er godt dokumentert og fulgt opp i planer og enkeltsaker etter energiloven, naturmangfoldloven og kulturminneloven.

Fylkesmannen skal i sin dialog med kommunene ha fokus på en forbedret KOSTRA-rapportering og må, som tidligere, bistå SLF i å vurdere de foreløpige tallene som legges fram i mars.

I arbeidet med vernesaker skal fylkesmannen arbeide for at rammebetingelsene for næringsutvikling i og rundt vernede områder blir best mulig samtidig som formålet med vernet ivaretas. En god samhandling mellom miljøvern- og landbruksavdeling vil være viktig i denne sammenheng.

Fylkesmennene skal følge opp arenaer for dialog med regionale og lokale aktører i arealpolitikk og samfunnsplanlegging. Dersom situasjonen tilsier det, bør fylkesmannen vurdere å ta egne initiativ til regionale planprosesser for å ivareta viktige jordressurser. SLF vil på sin side bidra på samlinger i regi av fylkesmannen, og ellers stå for den årlige arealnettverkssamlingen. SLF vil i tillegg etablere et mindre nettverk bestående av de embetene med størst utbyggingspress på jordbruksareal.

#### Naturmangfoldloven

Fylkesmannen skal ivareta landbrukshensyn i prosessene med utvelgelsen av prioriterte arter og utvalgte naturtyper. Fylkesmannen må også påse at naturmangfoldlovens bestemmelser

blir fulgt opp der dette er relevant i forbindelse med behandling av saker etter landbrukets sektorlover. I prosesser der fylkesmannen får i oppdrag å utarbeide faggrunnlag med tanke på senere prioritering av arter eller utvelgelse av naturtyper, må fylkesmannen sikre godt samarbeid og reell involvering av landbrukskompetansen ved utarbeidelse av faggrunnlaget. Det er spesielt viktig at riktig kompetanse kommer inn på et tidlig stadium i denne prosessen.

#### Økonomiske virkemidler (SMIL, NMSK m.v.)

##### *Spesielle miljøtiltak i jordbruket*

I jordbruksoppgjøret 2012 ble midlene som disponeres i henhold til forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) videreført med 120 mill for 2013. Fylkesvis fordeling framgår av vedlegg 2. Fordelingen er basert på behovsvurderingene fra fylkene og omfang av jordbruksvirksomhet. Vi har dessuten lagt stor vekt på opplysninger om forvaltningspraksis, herunder størrelsen på ansvar.

Fylkesmannen skal bidra til at kommunene prioriterer tiltak med best mulig miljøeffekt. Det legges også til grunn at fylkesmannen bidrar til en aktivitetsfremmende forvaltning av midlene og at regionale miljøprogram (RMP)-prioriteringene synliggjøres i embetenes gjennomgang av de kommunevise tiltaksstrategiene. Opplysninger om ansvar og utgatte arbeidsfrister viser at det fortsatt er behov for å få ryddet opp i dette. Inndratte midler for denne ordningen skal omfordeles til kommuner som viser god resultatoppnåelse og gjennomføringsevne.

##### *Tilskudd til grøfting*

Det er avsatt 100 mill kr for tilskudd til grøfting. Disse midlene skal forvaltes etter en egen forskrift, som det nå arbeides med. Fylkesvis fordeling av midlene framgår av vedlegg 2. Dette er å anse som en planleggingsramme, i påvente av avklart regelverk for tiltaket. Fordelingen er gjort ut fra andel fulldyrket areal, hvor kornarealer og grønnsaks-/potetarealer tillegges dobbel vekt.

##### *Nærings- og miljøtiltak i skogbruket*

Det er avsatt 69,0 mill. kr til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. - som skal forvaltes av Fylkesmannen - og 82,0 mill. kr til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak - som forvaltes av kommunene. I tillegg til LUF-midlene er det bevilget 2,0 mill.kr over statsbudsjettet til skogkultur m.m., hvorav kr 500 000 foreløpig er avsatt sentralt til foryngelseskontroll. Av midlene til veibygging og drift med taubane, hest o.a., skal minimum 3 mill. kr benyttes til utbedring av eksisterende skogsbilveitraseer. Midlene forutsettes brukt i tråd med retningslinjer gitt i brev av 28.8.2012 fra SLF til embetene.

Rammen for fylkene til skogkultur, miljøtiltak og annet utgjør 83,5 mill. kr. SLF vil påpeke at dette øker det handlingsrommet kommunene har med hensyn på mobiliseringstiltak for å utløse mest mulig skogkulturaktivitet. Fylkesvis fordeling framgår av vedlegg 2. Fordelingen er basert på behovsangivelse fra fylkene, omfang av skogbruk (arealer, antall eiendommer) og aktivitet. Det legges til grunn at midler som forvaltes av kommunene fortsatt prioriteres ut fra kommunevise tiltaksstrategier.

For tiltak til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak (jf §§ 4, 6 og 8 i forskrift om nærings- og miljøtiltak i skogbruket) skal kommunene i nødvendig utstrekning kontrollere at tiltakene er gjennomført i tråd med forutsetningene. SLF ser det som nødvendig at kommunene kontrollerer minimum 10 prosent av tiltakene. Vi understreker at embetene må følge opp dette ovenfor kommunene.

I 2012 ble det utarbeidet en statusrapport for foryngelseskontrollen som kommunene har gjennomført i 2011. SLF ber fylkene om å følge opp avvik som fremkom i denne kontrollen. Det skal gjennomføres foryngelseskontroll i samtlige kommuner i 2013. Vi vil komme tilbake til rutiner rundt rapportering og oppfølging av foryngelseskontrollen i 2013.

#### *Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer*

Det er for 2013 avsatt 27 mill. kr til skogbruksplanlegging med miljøregistrering, for tildeling fra fylkesmannen, jf vedlegg 2. Fylkesmennene tildeler midler til prosjekter på grunnlag av hovedplaner. Det er derfor viktig at hovedplanene holdes à jour. Fylkesmannen skal påse at kopi av data som samles inn oversendes Skog og landskap. Sluttutbetaling av tilskudd skal ikke skje før prosjektene er avsluttet og alle data er levert som forutsatt. SLF ber om at pågående prosjekt gjennomgås med sikt på raskere prosjektgjennomføring og raskere overlevering av data til sentral base hos Skog og landskap. Det vil være anledning til å søke om ekstra midler i 2013, ved særskilte behov.

#### Utvalgte kulturlandskap i jordbruket

Det er for 2013 bevilget til sammen om lag 14 mill. kr til dette arbeidet, med 8 mill. kr over jordbruksavtalen og det resterende over Miljøverndepartementets budsjett. SLF vil, sammen med miljødirektoratene, fordele skjøtsels- og prosessmidler for 2013 i eget tildelingsbrev.

Fylkesmennene skal ivareta en faglig kvalitetssikring av tiltak og fortsette arbeidet med avtaleverk og forvaltning av midlene som avsettes til de 22 områdene. Forankring i kommunene og stimulering til næringsutvikling skal gis prioritet. Det er også viktig at miljøeffekten av tiltakene vektlegges og dokumenteres på en god måte. Profileringsinformasjon og utadrettet kommunikasjon vil være sentralt fremover, og i løpet av våren vil logo og profileringsmateriell ferdigstilles. Fylkesmennene bes om å legge til rette for gode prosesser rettet mot områdene.

Det skal gjøres en ekstern evaluering av Utvalgte kulturlandskap i løpet av 2013. Vi ber fylkesmennene, på forespørsel, om å bidra med relevant informasjon i denne sammenheng.

#### Verdensarv

Det er for 2013 bevilget 3 mill. kr. over jordbruksavtalen til støtte i verdensarvområdene Vestnorsk Fjordlandskap og Vegaøyen. Forvaltningen av midlene vil bli omtalt i eget brev i 1. kvartal 2013. Ordningen skal ses i sammenheng med Miljøverndepartementets og Kommunal- og regionaldepartementets midler til verdensarvområdene.

### **3. Rapportering**

SLF vil hente informasjon om hovedprioriteringer og resultatoppnåelse fra embetenes årsrapporter til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet. For ordninger der fordelingen skal skje på grunnlag av fremlagte planer for bruk av midlene og stipulert søknadsomfang (skog- og miljøordningene) eller der det er behov for særskilte aktivitetsrapporter, må vi imidlertid fortsatt ha egne frister for rapportering om forvaltning av midler.

Fristene for denne særskilte rapporteringen er:

*Kalenderåret 2013*

<b>15. januar</b>	Utvalgte kulturlandskap – Rapportering 2012 og budsjettforslag 2013.
<b>3. februar</b>	Landbruksvikarvirksomhet; foreløpige regnskapstall for 2012.
<b>28. februar</b>	Kommunal veterinærvakt: Regnskapstall 2012 over forbruk i forhold til bevilgning, og kort skriftlig redegjørelse om erfaringer rundt bruken av stimuleringstilskudd 2012. Rapportering utviklingstiltak innen økologisk landbruk 2012.
<b>30. april</b>	Kommunal veterinærvakt: Tildelt stimuleringstilskudd til kommunene for 2013.
<b>15. juni</b>	Landbruksvikarvirksomhet: Endelige regnskapstall for 2012
<b>1. oktober</b>	Søknad om midler til oppfølging av tiltak i regionale handlingsplaner for økologisk landbruk.
<b>15. oktober</b>	Innspill til jordbruksoppgjøret for 2014.
<b>1. desember</b>	Forbruksprognoser 2013 og behov 2014 for midler til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, midler til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer, midler til ”Kystskogbruket”, midler til spesielle miljøtiltak i jordbruket, midler til investeringstiltak i beiteområder, midler til klima- og miljøprogrammet samt - for berørte fylker - en kortfattet vurdering av verdensarvsatsingen. Rapport om gjennomført periodisk gjennomgang av brukere i fagsystemene, jf omtale under IKT foran.

Rapportene sendes pr. e-post til [postmottak@slf.dep.no](mailto:postmottak@slf.dep.no).

Fylkesmannen skal fortløpende gjennom året orientere SLF om saker i fylket etter jord- og konsesjonslovgivningen avgjort av Stortingets ombudsmann for forvaltningen. SLF vil dessuten i eget brev gi nærmere informasjon om fylkesmennenes rapportering på jord- og konsesjonslov.

Med hilsen  
Statens landbruksforvaltning

Jørn Rolfsen  
adm dir

Geir Grønningsæter  
direktør

*Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur*

**Vedlegg 1: Oppgaver i Statens landbruksforvaltning (SLF) som forvaltes gjennom fylkesmannen (FM) og kommunen (KOM)**

Oppgaver og ordninger under resultatområdene		Målgruppe	Hjemmelsgrunnlag	Vedtaksmyndighet, 1. Instans	Utbetaler	Klageinstans
<b>Matsikkerhet</b>						
Økologisk landbruk	Omleggingstilskudd	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Arealtilskudd	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Handlingsplan/utviklingstiltak	Organisasjoner, jordbruksforetak, markedsaktører	Jordbruksavtale	FM	SLF	SLF
	Foregangsfylker - økologisk landbruk	Jordbruksforetak, markedsaktører m.v.	Jordbruksavtale	FM	SLF	-
<b>Landbruk over hele landet</b>						
Lovforvaltning	Lov om regulering av svine- og fjørfeproduksjon	Jordbruksforetak	Lov med forskrift	FM		SLF
	Jordloven, Konesjonsloven, Odelsloven	Jordbruksforetak og andre	Lover med forskrifter	KOM/FM		FM/SLF
Skogverntiltak	Jordfondet	Jordbruksforetak, miljøforvaltningen	Vedtekter	FM	SLF	SLF
Direkte tilskudd	Areal- og kulturlandskapstilskudd	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd til dyr på utmarksbeite	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd til dyr på beite	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd til husdyr	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Driftstilskudd i melke- og kjøttfeproduksjon	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd til bevaringsverdige husdyrraser	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd til veterinære reiser	Veterinærer	Forskrift	FM	SLF	SLF
Velferdstiltak	Tilskudd til kommunale veterinærtjenester	Veterinærer	Rundskriv	KOM	FM	
	Tilskudd ved avløsning ferie og fritid	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd ved sykdom m.v	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tidligpensjon for jordbrukere	Pensjonerte gårdbrukere	Forskrift	FM	SLF	SLF
Tilskudd til grønt- og potetproduksjon	Tilskudd til landbruksvikar	Avløserlagene	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Distrikts- og kvalitetstilskudd for frukt, bær og veksthusgrønnsaker	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Distriktstilskudd for potetproduksjon av matpotet dyrket i Nord-Norge	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
Erstatninger etter klimabetingede skader	Erstatning for avlingssvikt	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Tilskudd til vinterskader på eng	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Erstatning for svikt i honningproduksjon	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Tap av bifolk	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF

**Vedlegg 1: Forts.**

Oppgaver og ordninger under resultatområdene		Målgruppe	Hjemmelsgrunnlag	Vedtaksmyndighet, 1. Instans	Utbetaler	Klageinstans
<b>Landbruk over hele landet (forts.)</b>						
Erstatninger etter offentlig pålegg og restriksjoner	Erstatning etter offentlig pålegg som følge av planteskadegjørere	Jordbruksforetak og andre	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Erstatning etter offentlig pålegg om nedslakting av husdyr	Eiere av husdyr	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Erstatning etter frivillig nedslakting av sauebesetning pga sykdommene mædi og skrapesjuka	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Erstatning for tap av tilskudd i en pålagt oppholdsperiode	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Erstatning for nedføringskostnader som følge av radioaktivitet	Eiere av storfe/småfe	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Erstatning for flytterestriksjoner på bier	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
Rognebærmøll	Tap i epleproduksjon - rognebærmøll	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
Erstatning for tap av sau på beite	Tap av sau på beite	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
Kompensasjon - bruk av utmarksbeite	Kompensasjon v/ restriksjoner i bruk av utmarksbeite grunnet rovvilt	Jordbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
Lovforvaltning	Lov om veterinærer og dyrehelsepersonell	Veterinærforetak	Lov/rundskriv	-	SLF	-
<b>Økt verdiskaping</b>						
Skogbruk	Skogfond	Skogbruksforetak	Forskrift	KOM	FM	FM
	Spesielle midler til kystskogbruket	Skogbruksforetak og andre	Rundskriv	FM	SLF	SLF
	Uttak av skogråstoff til flisproduksjon	Skogbruksforetak og andre	Rundskriv	FM	SLF	SLF
Næringsutvikling	BU-midler *	Jordbruksforetak, andre med landbrukstilknypning	Forskrift	FM	SLF	SLF
<b>Bærekraftig landbruk</b>						
Miljøvirkemidler	Regionale miljøprogramtilskudd	Jordbruksforetak	Jordbruksavtale	KOM	SLF	FM
	Klima- og miljøprogram	Forvaltningen,	Jordbruksavtale	FM	SLF	SLF
	Miljøplan i jordbruket	Jordbruksforetak	Forskrift	KOM		FM
	Kulturlandskapsgruppene	Forvaltningen	Avtale MD/LMD			
	Tilskudd til investeringstiltak i beiteområder	Beitelag, jordbruksforetak	Forskrift (under arbeid)	FM	SLF	SLF
	Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket	Jordbruksforetak og andre	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd til grøfting	Jordbruksforetak	Forskrift (under arbeid)	KOM	SLF	FM
	Forvaltning av Utvalgte kulturlandskap i jordbruket	Jordbruksforetak og andre	Jordbruksavtale	FM	SLF	-
	Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - vegbygging og drift med taubane m.m.	Skogbruksforetak	Forskrift	FM	SLF	SLF
	Tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket - skogkultur, tynning, miljøtiltak o.a.	Skogbruksforetak	Forskrift	KOM	SLF	FM
	Tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer	Skogbruksforetak og andre	Forskrift	FM	SLF	SLF

\* SLF er klageinstans og drifter fagsystem







## Vedlegg 2: Fylkeskvoter 2013

Kommunale midler til spesielle miljøtiltak, tilskudd til grøfting, tilskudd til investeringstiltak i beiteområder, nærings- og miljøtiltak i skogbruket, skogbruksplanlegging m/miljøregistreringer, særskilte midler til kystskogbruket, midler til klima- og miljøprogrammet, midler til oppfølging av regionale handlingsplaner økologisk landbruk og midler til landbruksvikarvirksomhet

Fylke	Kommunale midler til spesielle miljøtiltak (SMIL)	Tilskudd til grøfting	Tilskudd til inv.tiltak i beiteområder	Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)		Skogbruksplanlegging m/miljøregistreringer	Spesielle midler til kystskogbruket*	Klima- og miljøprogram *	Midler til oppf. av HP økologisk landbruk	Landbruksvikarvirksomhet
				Skogkultur, tynning, miljøtiltak o.a.	Vegbygging og drift m/taubane m.m.					
Østfold	10 200 000	11 400 000		3 300 000	1 100 000	0		480 000	425 000	1 891 400
Oslo og Akershus	10 500 000	11 800 000	350 000	2 800 000	500 000	4 000 000		480 000	425 000	1 891 400
Hedmark	9 900 000	13 800 000	1 300 000	13 650 000	4 000 000	1 500 000		700 000	450 000	4 323 200
Oppland	9 500 000	9 200 000	1 650 000	8 500 000	5 400 000	3 300 000		350 000	425 000	6 755 000
Buskerud	7 200 000	6 000 000	700 000	7 200 000	3 600 000	0		350 000	450 000	2 431 800
Vestfold	4 800 000	6 200 000		3 800 000	3 000 000	1 500 000		370 000	425 000	1 351 000
Telemark	3 800 000	2 500 000	300 000	5 000 000	3 600 000	3 200 000		180 000	300 000	1 621 200
Aust-Agder	2 800 000	900 000	150 000	4 500 000	3 300 000	4 000 000		150 000	275 000	1 215 900
Vest-Agder	2 600 000	1 300 000	300 000	3 400 000	2 100 000	0	300 000	130 000	250 000	1 621 200
Rogaland	10 300 000	5 100 000	250 000	2 300 000	2 300 000	200 000	900 000	400 000	425 000	5 944 400
Hordaland	6 800 000	1 900 000	650 000	1 700 000	4 900 000	900 000	1 250 000	350 000	450 000	4 863 600
Sogn og Fjordane	7 900 000	2 300 000	850 000	1 300 000	8 800 000	700 000	1 250 000	200 000	450 000	5 404 000
Møre og Romsdal	6 800 000	4 100 000	800 000	3 500 000	6 200 000	0	1 300 000	180 000	375 000	5 268 900
Sør-Trøndelag	8 700 000	7 100 000	1 000 000	6 000 000	5 400 000	800 000	900 000	400 000	450 000	5 268 900
Nord-Trøndelag	8 800 000	9 800 000	800 000	9 500 000	7 800 000	3 000 000	1 250 000	430 000	450 000	4 863 600
Nordland	6 600 000	4 000 000	1 100 000	3 900 000	4 100 000	0	1 200 000	450 000	425 000	6 282 150
Troms	1 900 000	1 900 000	750 000	2 700 000	2 700 000	0	1 300 000	280 000	375 000	2 769 550
Finnmark	900 000	700 000	50 000	450 000	200 000	700 000	350 000	120 000	175 000	1 080 800
<b>TOTAL</b>	<b>120 000 000</b>	<b>100 000 000</b>	<b>11 000 000</b>	<b>83 500 000</b>	<b>69 000 000</b>	<b>23 800 000</b>	<b>10 000 000</b>	<b>6 000 000</b>	<b>7 000 000</b>	<b>64 848 000</b>

\* For hvert av fylkene Østfold og Oslo og Akershus er det i tillegg avsatt 1,0 mill. kr for ekstra veilednings- og informasjonsinnsats for foretak i særskilt utsatte vannområder

Postering **	SMIL					NMSK							Skogbruksplanlegging	Org. virkesomsetning	Distriktskurs	Lauvtre til ind.	Kystskogbruk	Midler - HP økologisk landbruk	Landbruksvikarvirksomhet
	STILK	IMT	MOMLE	Område-tiltak	Tilsk. til inv.tiltak-beiteomr.	Klima- og miljøprogram	Miljøtiltak	Taubane m.m.	Skogkultur	1.gangs tynning	Andre tiltak	Vegbygging							
Forskriftstype	500	034	382	207	234	207	401	405	406	407	421	482	480	483	481	441	484	208	226
Hjemmel	01	01	01	02	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	01	03	01

\*\* Forskrift/hjemmel for Tilskudd til grøfting vil angis senere



